

Emancipatie en diversiteit nog altijd ondergeschoven kindje in het hoger onderwijs

woensdag, 12 april 2017

Vandaag verscheen de jaarlijkse onderwijsmonitor waarin duidelijk wordt dat de toegankelijkheid van het hoger onderwijs nog zwaar is aangetast. Voor ondervertegenwoordigde groepen is weinig verbeterd om op een gelijke manier deel te nemen aan het hoger onderwijs. Toenemende selectiecriteria voor opleidingen hebben hier een cruciale rol in gespeeld. De ASVA studentenunie en Amsterdam United maken zich grote zorgen over de toekomst van het hoger onderwijs.

Uit het rapport dat op woensdagochtend verscheen van de onderwijsinspectie 'De staat van het Onderwijs' blijkt dat de toegankelijkheid van het hoger onderwijs nog steeds te wensen over laat. Waar studenten al langer voor waarschuwden, blijkt nu werkelijkheid te zijn. Met name hebben jongeren met minder welvarende ouders en een niet-westerse achtergrond het in het hoger onderwijs te verduren. Zo blijkt dat de sociaaleconomische klasse en herkomst van studenten bepalend zijn voor de doorstroom in het onderwijs en het studiesucces. Bovendien wordt de afnemende toegankelijkheid voor deze groepen veelal weggedoezeld met de florierende toestroom van internationale studenten, waardoor het daadwerkelijke probleem minder op de voorgrond treedt. Henriëtte Hoogervorst, voorzitter van de ASVA studentenunie: 'Het onderwijs hoort een emancipatoire motor te zijn, maar uit dit rapport blijkt dat er nog veel aan gesleuteld moet worden. Het pijnlijke is dat diversiteit nog steeds niet gewaarborgd wordt in het Nederlands onderwijsstelsel'.

De doorstroom van het mbo naar het hbo blijft zorgwekkend laag. Daarnaast is de drempel om toegelaten te worden door toenemende selectiecriteria verhoogd. Een gevolg hiervan is dat studenten met een niet-westerse achtergrond minder snel binnenstromen en kansenongelijkheid in stand blijft. De toelatingskans is bovendien kleiner voor studenten met lager opgeleide ouders of ouders met een laag inkomen. En als er ook gekeken wordt naar de samenstelling binnen selectieve opleidingen, is dat verontrustend. Daarbij is opnieuw gebleken dat eerste-generatie studenten vaker uitvallen en het kabinet er nog niet in is geslaagd deze ongelijkheid op te kunnen vangen. 'Het effect van de ouderlijke situatie op de mogelijkheid om te studeren blijkt dusdanig groot', aldus Henriëtte Hoogervorst. 'Onderwijs wordt steeds meer alleen voor de witte elite. Er moet nu actie ondernomen worden'.

Dat het diversiteitsbeleid op universiteiten en hogescholen aan vernieuwing toe was, werd al eerder duidelijk door het gepresenteerde diversiteitsonderzoek op de Universiteit van Amsterdam. Hieruit bleek dat studenten van diverse achtergronden tegen problemen aanlopen

op de universiteit. Sherilyn Deen, voormalig bestuurslid van Amsterdam United: ‘Te vaak wordt er nog gedacht dat de formele toegang tot de universiteit volstaat. Dat studenten uit ondervertegenwoordigde groepen eenmaal op de universiteit veel uitsluitingsmechanismen ervaren wordt niet gezien, en de verantwoordelijkheid bij uitval wordt als gevolg vaak volledig bij deze studenten zelf gelegd.’

Dat bepaalde cijfers gestabiliseerd zijn, betekent niet dat het de goede kant op gaat. Er is de afgelopen decennia flink gesneden in het onderwijsbudget. Dit is onder andere terug te zien in de teloorgang van de toegankelijkheid. De ASVA studentenunie en Amsterdam United roepen de politieke partijen op om serieus te kijken naar de ongelijkheid binnen het hoger onderwijs en onmiddellijk te gaan investeren in de toekomst en de maatschappij. Yasmina El Ouardani, pr-coördinator van Amsterdam United: ‘Het wordt nu echt tijd dat er expliciet beleid wordt gemaakt door het nieuwe kabinet om studenten met een niet-westerse migratieachtergrond te helpen met de sociale inbedding in de opleiding.’ Ook stelt Hoogervorst: ‘Met het oog op het nieuw te vormen kabinet is het juist nu de uitgelezen kans om het tij te keren. Zij kunnen ingrijpen. Passiviteit is voor nu en voor de komende jaren schadelijk en daar moet een eind aan komen’.